

Supply Chain Analysis

Value Chain in Supply chain

Value Chain Analysis for a business

Kulapa Kuldilok

Value Chain in Supply chain

Supply Chain

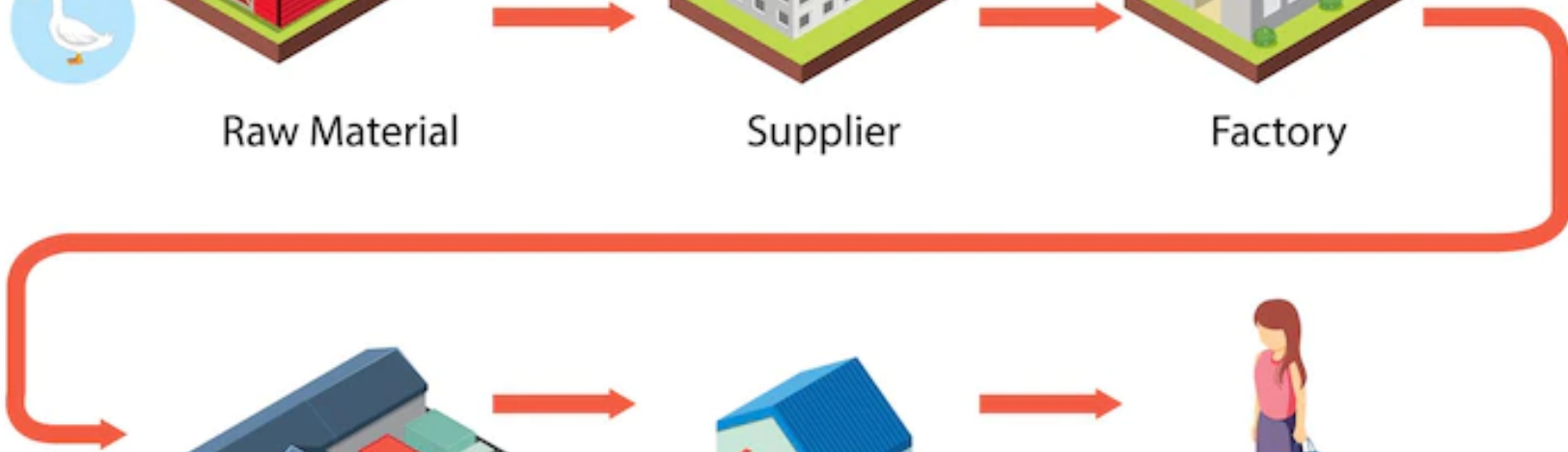
Raw Material

Supplier

Factory

Distribution

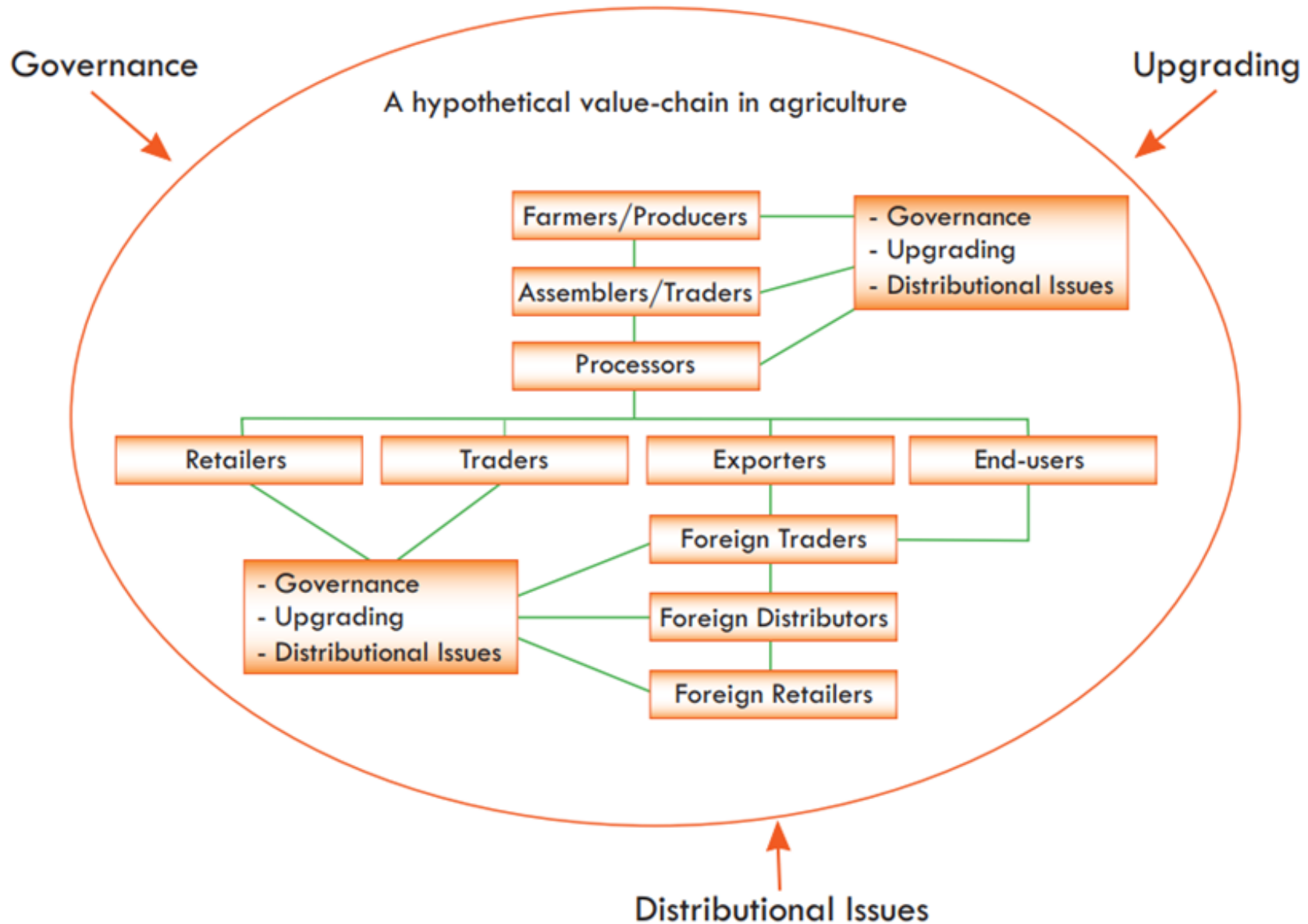

Retail

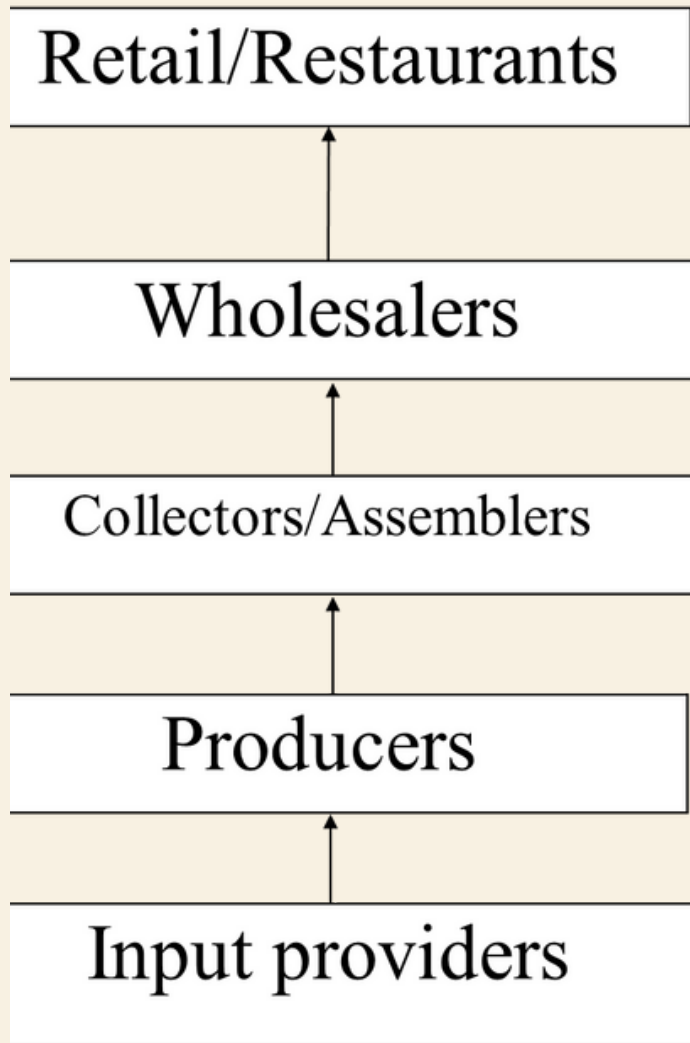

Customer

A Value Chain Analysis

Supply chain concept

(Physical Flows)

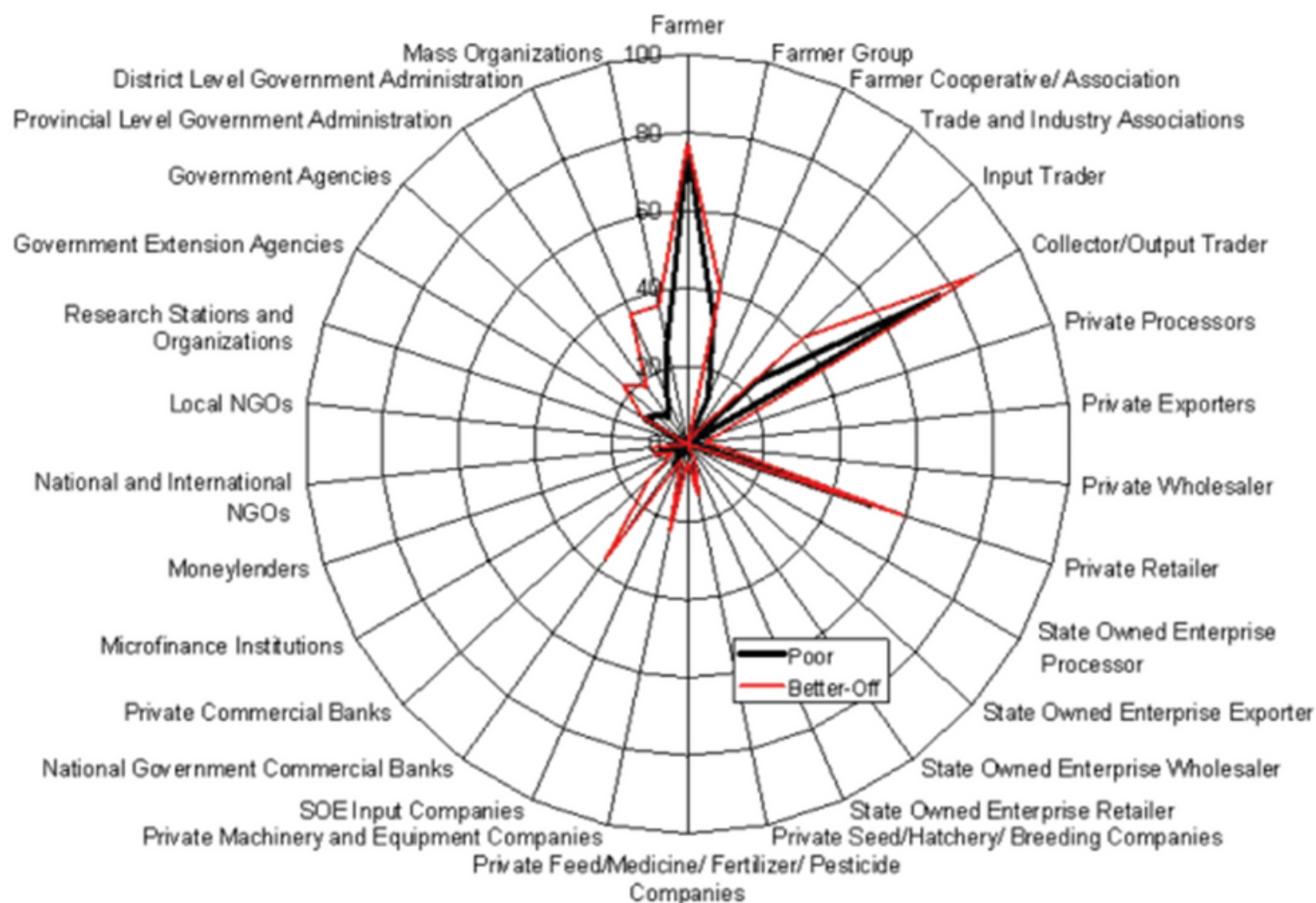
(Financial Flows)

(Information Flows)

Linkages with Organizations by Farmers

Source: (UNDP and NERI 2005)

Value added

Value chain actor	Unit Total Cost		%Added Cost	Unit Price	Unit Profit	%Profit	Value added	% Value added
		Added Unit Cost						
Farmers	A	A	A/F	G	G-A	(G-A)/	G	G/J
						(J-F)		
Assemblers	G+B	B	B/F	H	H-G-B	(H-G-B)/	H-G	(H-G)/J
						(J-F)		
Processors/ Wholesalers	H+C	C	C/F	I	I-H-C	(I-H-C)/	I-H	(I-H)/J
						(J-F)		
Retailers	I+D	D	D/F	J	J-I-D	(J-I-D)/	J-I	(J-I)/J
						(J-F)		
Total		F=A+B+C +D	100		J-F	100	J	100

STRIPED SNAKE
HEAD FISH

CASE STUDY

RICE PACKING

SEA BASS

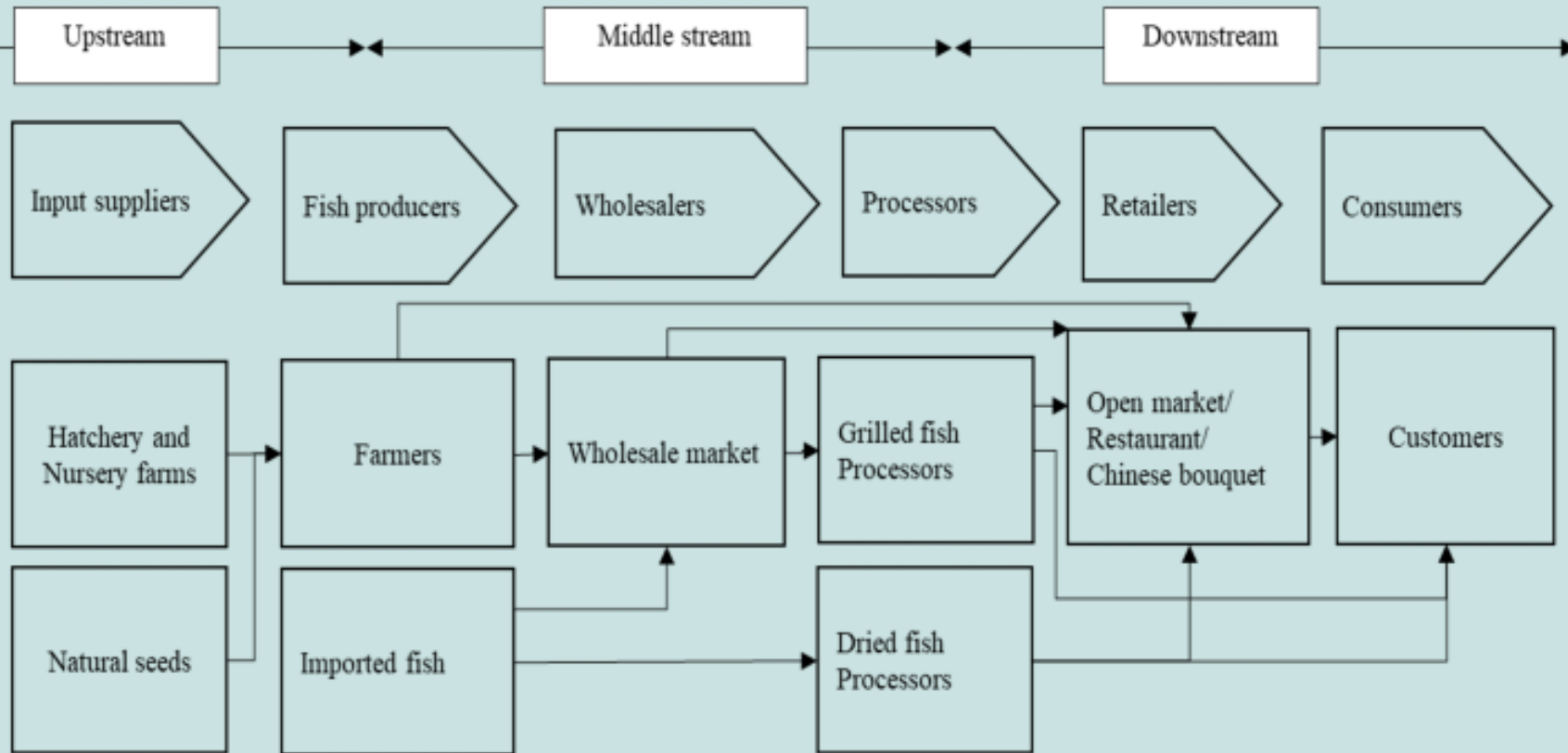

STRIPED SNAKE
HEAD FISH
CASE STUDY

Result

Snakehead fish supply chain in Thailand

Snakehead fish supply chain

Central part
of Thailand
(Ang-thong)

Main market

Upstream

Middle
Stream

Downstream

Hatchery and
Nursery
farmers

Grow-out
farmers

Wholesalers

Restaurant
/Chinese
banquet

Consumer

Nakhon
Sawan
/Nakhon
Pathom

Cost \$ 1.93 /kg.
Income \$ 2.01 /kg.
Profit \$ 0.07/kg

Local
processors

Retailer

Cost \$6.65/m²
Income \$13.44/m²
Profit \$6.77/m²

Fresh Fish (Talad Thai)
Cost \$ 2.44 /kg.
Income \$ 2.74 /kg.
Profit \$ 0.30 /kg.

Sun dried fish
Cost \$3.09/kg.
Income \$ 3.68 /kg.
Profit \$0.58 /kg.

Fish foods
Cost \$6.62 /kg.
Income \$12.90/kg.
Profit \$6.29/kg.

Fresh Fish (Banglen Market)
Cost \$3.40 /kg.
Income \$2.74/kg.
Profit \$0.66/kg.

Valued added in Marketing Channel

Farmer – Processors – Retailers

(Unit: USD/kg.)

Activities	Total cost	(Added cost)	% Added cost	Selling price	Profit	%Profit	Value added	% Value added
Grow-out snakehead fish farmers	1.94	1.94	71.22	2.01	0.07	7.34	2.01	54.64
Assemblers/ Ang Thong Market	2.44	0.43	15.73	2.74	0.30	31.90	0.73	19.92
Dried snakehead fish (Fresh fish 1 kg = 0.76 kg dried fish)	3.10	0.36	13.05	3.68	0.58	60.76	0.94	25.44
Total		2.72	100		0.95	100	3.68	100

Farmer – Wholesaler -Restaurant and Chinese Bouquet

(USD/Kg)

Activities	Total cost	(Added cost)	%Added cost	Selling price	Profit	%Profit	Value added	% Value added
Grow-out snakehead fish	1.94	1.94	31.74	2.01	0.07	1.03	2.01	15.57
Wholesale market	2.44	0.43	7.01	2.74	0.30	4.48	0.73	5.68
Sub-wholesale market	3.40	0.66	10.79	3.54	0.13	1.97	0.79	6.15
Restaurants	6.62	3.08	50.46	12.90	6.29	92.52	9.37	72.6
Total		6.11	100.00		6.79	100.00	12.90	100.00

What consumer want

Fresh snakehead fish:

Fish without head and scale

Price \$4.81/kg

Processed fish: (Ready to cook)

Sun dried fish (raw)

Slide fish with bone

Fish dish set

Ready to eat:

Sun dried fish

Grilled snakehead fish chili paste

Crispy fish

รูปแบบปลาช่อนสดที่ผู้บริโภคแต่ละกลุ่มต้องการ

กลุ่มทันใจ
ผู้บริโภคยุคใหม่

กลุ่มแม่ครัวพร้อมกิน/
แม่บ้านรักสบาย
ผู้สูงอายุ

กลุ่มชอบช้อน/
แฟนพันธุ์แท้ปลาช่อน
กลุ่มวัยกลางคน

รูปแบบปลาช่อนสด

ปลาช่อนตกแต่งแล้ว
(ขอดเกล็ด + เอาไส้ออก)

ปลาช่อนเป็น

ปลาช่อนตกแต่งแล้ว
(ขอดเกล็ด + เอาไส้ออก)

2.95

2.98

2.96

ราคาปลาช่อนเลี้ยง
สูงสุดที่ยอมรับได้

ราคาปลาช่อนนา
สูงสุดที่ยอมรับได้

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

153.03

149.21

145.43

162.19

144.05

156.65

การวิเคราะห์การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคปลาช่อน

: ปลาช่อนแปรรูปพร้อมปรุง

กลุ่มสนใจ

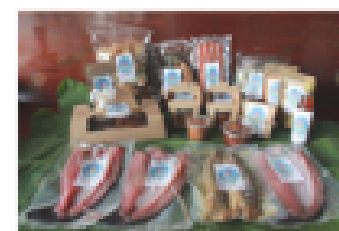
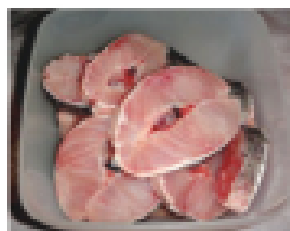
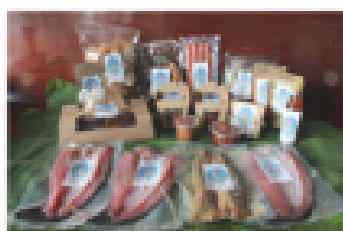
- ปลาช่อนตากแห้ง (ยังไม่ทอด)
- 400-500 กรัม
- ปลาช่อนพร้อมปรุงเป็นเซต (ทอด)
- บรรจุภัณฑ์ (เก็บกลิ่นได้ มองเห็นเนื้อปลา เก็บรักษาได้นาน)
- ข้อมูลที่ต้องการ
วันผลิตและวันหมดอายุ
ตรารับรองมาตรฐาน
ข้อมูลด้านโภชนาการ
- สถานที่ซื้อ ได้แก่ ซูเปอร์มาเก็ต ตลาดสด

แม่ครัวพร้อมกิน/ แม่บ้านรักรักสบาย

- ปลาช่อนแช่เย็นที่ตัดเป็นชิ้นแว่น (มีทั้งตรงกลาง)
- 400-500 กรัม
- ปลาช่อนพร้อมปรุงเป็นเซต (ผัด/ต้ม)
- บรรจุภัณฑ์ (เปิดสะดวก เก็บกลิ่นได้ เก็บรักษาได้นาน)
- ข้อมูลที่ต้องการ
วันผลิตและวันหมดอายุ
ตรารับรองมาตรฐาน
ข้อมูลด้านโภชนาการ
- สถานที่ซื้อ ได้แก่ ซูเปอร์มาเก็ต ตลาดสด

ชอบช้อน/ แฟนปลาช่อนพันธุ์แท้

- ปลาช่อนตากแห้ง (ยังไม่ทอด)
- 400-500 กรัม
- ปลาช่อนพร้อมปรุงเป็นเซต (ทอด)
- บรรจุภัณฑ์ (มองเห็นเนื้อปลา เก็บกลิ่นได้ เก็บรักษาได้นาน)
- ข้อมูลที่ต้องการ
วันผลิตและวันหมดอายุ
ตรารับรองมาตรฐาน
ข้อมูลด้านโภชนาการ
- สถานที่ซื้อ ได้แก่ ซูเปอร์มาเก็ต ตลาดสด

การวิเคราะห์การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคปลาช่อน

: ปลาช่อนแปรรูปพร้อมรับประทาน

กลุ่มกินใจ

- ปลาช่อนทอดสำเร็จ
น้ำพริกปลาช่อน
ปลาช่อนทอดกรอบ
- ลักษณะเด่นที่ให้อะไรอยู่
รสชาติหวานของปลาช่อน
เนื้อไม่เละ
เนื้อแน่น
- บรรจุภัณฑ์ (เก็บกสสได้ เปิด
สะดวก มองเห็นเนื้อปลา)
- ข้อมูลที่ต้องการ
วันผลิตและวันหมดอายุ
ตรารับรองมาตรฐาน
ข้อมูลด้านโภชนาการ
- สถานที่ซื้อ ได้แก่ ซูเปอร์มาเก็ต
ร้านสะดวกซื้อ ตลาดสด

แม่ครัวพร้อมกิน/ แม่บ้านรักรักสบาย

- ห่อหมกปลาช่อน
น้ำพริกปลาช่อน
น้ำยาปลาช่อน
- ลักษณะเด่นที่ให้อะไรอยู่
รสชาติหวานของปลาช่อน
เนื้อไม่เละ
เนื้อฟู
- บรรจุภัณฑ์ (เปิดสะดวก เก็บ
กสสได้ เก็บรักษาได้นาน)
- ข้อมูลที่ต้องการ
วันผลิตและวันหมดอายุ
ตรารับรองมาตรฐาน
ข้อมูลด้านโภชนาการ
- สถานที่ซื้อ ได้แก่ ซูเปอร์มาเก็ต
ตลาดสด ไฮเปอร์มาเก็ต

ชอบช้อน/ แฟนปลาช่อนพันธุ์แท้

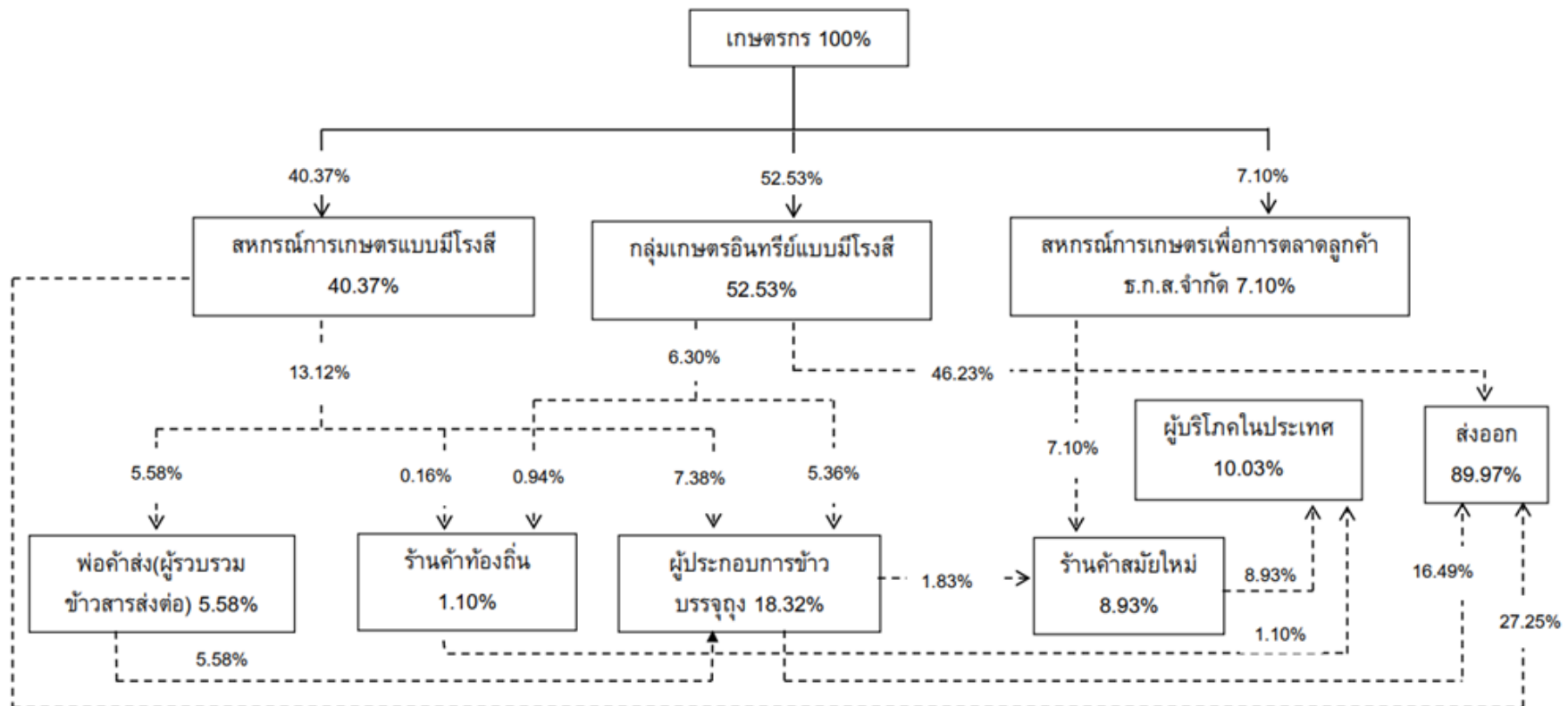
- ห่อหมกปลาช่อน
ปลาช่อนทอดสำเร็จ
ปลาช่อนทอดกรอบ
- ลักษณะเด่นที่ให้อะไรอยู่
รสชาติหวานของปลาช่อน
เนื้อแน่น
เนื้อไม่เละ
- บรรจุภัณฑ์ (เก็บกสสได้ มองเห็น
เนื้อปลา เปิดสะดวก)
- ข้อมูลที่ต้องการ
วันผลิตและวันหมดอายุ
ตรารับรองมาตรฐาน
ข้อมูลด้านโภชนาการ
- สถานที่ซื้อ ได้แก่ ซูเปอร์มาเก็ต
ตลาดสด ร้านสะดวกซื้อ

RICE PACKING

Organic jasmine rice supply chain

ภาพที่ 3.1 วิธีการตลาดข้าวเปลือกและข้าวสารหอมมะลิอินทรีย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการผลิต 2553/54

หมายเหตุ: —> การกระจายข้าวเปลือก

-----> การกระจายข้าวสาร

ที่มา: จากการสำรวจ(2554)

Value chain in supply chain

ตารางที่ 3.14 ต้นทุน กำไร และส่วนเหลือม ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (ข้อมูลปีการผลิต 2553/54)

ต้นทุน กำไร และส่วนเหลือม	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุน ส่วน เพิ่ม	%ต้นทุน ส่วนเพิ่ม	ราคา ขาย	กำไร	%กำไร	Margin	% margin
เกษตรกร	4,324*	4,324	20	16,480	12,156	60	16,480	46
โรงสี	18,486	7,609	36	25,575	7,089	35	9,095	25
ผู้บรรจุถุง	34,955	9,380	44	36,010	1,055	5	10,435	29
รวม		21,313	100		20,300	100	36,010	100

ที่มา: จากการคำนวณภายใต้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย 0.4ตัน อัตราการแปลงข้าวสารเป็นข้าวเปลือก = 0.65

ต้นทุนและค่าใช้จ่ายตลาดปี 53/54 (บาทต่อตันข้าวเปลือก)

เกษตรกร	โรงสี	ผู้ประกอบการข้าวถุง
- ต้นทุนผันแปร 4,324.18 บาทต่อตัน - ค่าใช้จ่ายขาย 155.07 บาทต่อตัน - คัดคุณภาพ - แรงงาน - ค่ารถ - ค่าเก็บรักษา 61.52 บาทต่อตัน	- รับซื้อ 18,485.98 บาทต่อตัน - ค่าใช้จ่ายตลาด 7,609.18 บาทต่อตัน - ค่าขนส่ง - ค่าแรงงาน - ค่าสีข้าว - ค่าภาชนะบรรจุ - ค่าใช้จ่ายในการบริหาร - ค่าดอกเบี้ย - ค่าประกันอัคคีภัย - ค่าสูญเสียน้ำหนัก	- รับซื้อ 34,954.50 บาทต่อตัน - ค่าใช้จ่ายตลาด 9,379.50 บาทต่อตัน - ค่าปรับปรุงคุณภาพ - ค่าแรงงาน - ค่าบรรจุ - ค่าถุง - ค่าใช้จ่ายในการบริหาร - ค่าสูญเสียน้ำหนัก)

กิจกรรมหลักเกษตรกร : การจัดคุณภาพข้าวเปลือก

ความชื้น ข้าวเปลือก	เปอร์เซ็นต์ ต้นข้าว	ความบริสุทธิ์ของ พันธุ์ข้าว	การจัดชั้น คุณภาพ
เกษตรกรส่วนใหญ่ทราบโดยทราบจากการใช้เครื่องวัดความชื้น การใช้ประสบการณ์ในคาดคะเน เช่น การใช้มือจับ การดูด้วยสายตา เป็นต้น	เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบเปอร์เซ็นต์ต้นข้าวก่อนนำไปขาย	เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบความบริสุทธิ์ของพันธุ์ข้าว	เกษตรกรส่วนใหญ่มีการจัดชั้นคุณภาพข้าวเปลือกก่อนขาย

กิจกรรมหลักเกษตรกร และโรงสี:การขายและรับซื้อข้าวเปลือก

เกษตรกร	โรงสี
• ผลผลิตข้าว 65.85 % ขาย 25.70 % บริโภค 5.99 % ทำพันธุ์ และ 2.46% อื่นๆ • การขายข้าว:ขายข้าวให้กับพ่อค้ารายเดียวเป็นประจำ โดยส่วนใหญ่จะขายให้กับกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ การเกษตรและ สกต.ธ.ก.ส.	• การซื้อข้าวเปลือก:รับซื้อจากเกษตรกรเป็นหลัก

กิจกรรมหลักเกษตรกร และโรงสี:วิธีการตกลงราคาข้าวเปลือก

เกษตรกร	โรงสี
• ผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคาข้าวเปลือกตามคุณภาพ • เกษตรกรส่วนใหญ่ต่อรองราคาได้ (มีการรวมกลุ่ม คุณภาพดี ซื้อขายกันเป็นเวลานาน)	• ราคารับซื้อข้าวเปลือกจะแตกต่างกันไปตามคุณภาพข้าว(เปอร์เซ็นต์ตันข้าว)

กิจกรรมหลักเกษตรกร:สถานที่ขายและการขนส่งข้าวเปลือก

เกษตรกร

- ส่วนใหญ่ขายที่สถานที่ผู้รับซื้อ (เฉลี่ย 12 กม.) และเกษตรกรเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งเอง
- ส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุก 4 ส่วนน้อยยรถอีแต่นและรถบรรทุก 6 ล้อ

กิจกรรมหลักโรงสี(ชุมชน/สหกรณ์/สกต.)

:การขายและรับซื้อข้าวสารเพื่อขายในประเทศ

โรงสี

โรงสีชุมชน ขายข้าวให้ผู้ประกอบการข้าวบรรจุถุงคือ สหกรณ์กรีนเนท (ร้อยละ 85) บรรจุถุง
จัมโบ้ขนาด 50 กิโลกรัม อีกร้อยละ 15 ส่งขายให้กับร้านค้าท้องถิ่น บรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัม

โรงสีสหกรณ์ ขายข้าวให้กับผู้ประกอบการข้าวบรรจุถุงได้แก่ สหกรณ์กรีนเนท บริษัทเอมเวย์
และบริษัทมาบุญครอง(ร้อยละ 56.25) บรรจุถุงจัมโบ้ขนาด 25 - 50 กิโลกรัม ขายให้พ่อค้าส่ง
(ร้อยละ 42.53) บรรจุกระสอบขนาด 50 กิโลกรัมและอีกร้อยละ 1.22 ส่งขายให้กับร้านค้า
ท้องถิ่น บรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัม

โรงสีสกต.(ธกส.) ขายข้าวทั้งหมดให้กับร้านค้าสมัยใหม่คือ เลมอนฟาร์ม (ร้อยละ100) บรรจุ
ขนาด 2 และ 5 กิโลกรัม

กิจกรรมหลักผู้ประกอบการข้าวถุง: การรับซื้อข้าวสารเพื่อขายในประเทศ

ผู้ประกอบการข้าวถุง

รับซื้อข้าวสารจากสหกรณ์การเกษตร/กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์มีระยะเวลาการส่งมอบ 7 วัน หลังจากรับคำสั่งซื้อ โดยราคาข้าวสารหอมมะลิอินทรีย์จะสูงหรือต่ำ ขึ้นกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้

กิจกรรมหลักเกษตรกร และโรงสี: การ Stock ข้าวเปลือก

เกษตรกร	โรงสี
• เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเก็บข้าว เพื่อบริโภค ระยะเวลาในการเก็บเฉลี่ย 9-10 เดือน • ข้าวเปลือกที่เก็บไว้มีความชื้นเฉลี่ย 13.69% • ส่วนใหญ่เก็บที่ยังเก็บที่อยู่นิเวศบ้าน	• ในกรณีเตรียมสีโรงสีจะใช้วิธีการเก็บในโกดัง แล้วบรรจุใส่กระสอบของโครงการพร้อมกับกรอทรายละเอียดต่างๆของข้าวมะลิอินทรีย์ • ในกรณีเก็บสต็อกไว้รอสีโรงสีจะเก็บในโกดัง โดยบรรจุใส่กระสอบพลาสติกขนาด 35-650 กิโลกรัม เก็บนาน 8-12 เดือน

กิจกรรมหลักโรงสี :สถานที่ขายและการขนส่งข้าวสาร

สถานที่ขาย	ลักษณะการขนส่ง
• ส่วนใหญ่ขายที่สถานที่ผู้รับซื้อ โดยโรงสีออกค่าใช้จ่ายเอง	• ขนส่งไปกับบริษัทขนส่ง รถบรรทุกหกล้อ และรถยนต์

กิจกรรมหลักโรงสี ผู้ประกอบการข้าวถุง : Stock ข้าวสาร

โรงสี	ผู้ประกอบการข้าวถุง
ส่วนใหญ่เก็บข้าวสารหลังจากการสีนานเฉลี่ย 12-15 เดือนก่อนขาย โดยปัจจัยที่พิจารณาในการเก็บ คือปริมาณการสั่งซื้อข้าวสารของลูกค้า สำหรับโรงสีสกต. ธ.ก.ส. ไม่มีการเก็บสต็อกข้าวสารหอมมะลิอินทรีย์	วิธีการเก็บข้าวสารหอมมะลิอินทรีย์ที่รอการบรรจุเพื่อรักษาคุณภาพ มีดังนี้ ควบคุมอุณหภูมิไม่ให้สูงเกินไป การป้องกันการปนเปื้อน ควบคุมขั้นตอนการบรรจุและสถานที่เก็บให้สะอาด และความชื้นควบคุมโดยใช้ระบบสุญญากาศ เป็นต้น ก่อนบรรจุปรับปรุงคุณภาพข้าวโดยผ่านเครื่องร่อน และคัดทำความสะอาดด้วยแรงงานคน

- ผู้บริโภคเลือกซื้อข้าวอินทรีย์เนื่องจากคำนึงถึงสุขภาพ
- ผู้บริโภคส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) นิยมเลือกซื้อข้าวบรรจุถุงขนาด 5 กิโลกรัม รองลงมา (ร้อยละ 40) นิยมเลือกซื้อข้าวบรรจุถุงขนาด 2 กิโลกรัม
- นอกจากการให้ความสำคัญเรื่องของมาตรฐานข้าวอินทรีย์แล้ว ผู้บริโภคยังให้ความสำคัญกับ

1) ราคา

2.) ความสะอาดและทันสมัยของสถานที่ซื้อ (ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การหาซื้อง่าย)

3) ลักษณะของข้าว (ความนุ่ม/ความนิ่มของข้าวหลังการหุง ความเหนียวของข้าวหลังการหุง รสชาติ ความหอม ความเต็มของเมล็ดข้าวก่อนหุง ความสะอาดของข้าว ไม่มีมอด กรวด ปนอยู่ในข้าว เป็นต้น)

ความสัมพันธ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทัศนคติ	เกษตรกร	โรงสี(ชุมชน/ สหกรณ์/สกต.)	โรงสี เอกชน	หยัง	ผู้ประกอบการ ข้าวถุง
เกษตรกร		3.82	2.43		
โรงสี(ชุมชน/ สหกรณ์/สกต.)	4.33	4.00	3.60	4.00	3.50

การไหลเวียนข้อมูลคุณภาพข้าวเปลือก

คุณภาพข้าวเปลือก	ระดับการไหลเวียนข้อมูลคุณภาพข้าวเปลือก	
	เกษตรกร	โรงสี
ความชื้นข้าวเปลือก	✓✓	✓✓✓
เปอร์เซ็นต์ตันข้าว	✓	✓✓
ความบริสุทธิ์ของตันข้าว	✓	✓✓✓

การไหลเวียนข้อมูลปัจจัยคุณลักษณะส่งผลต่อราคาข้าวเปลือก

ปัจจัยคุณลักษณะ	เกษตรกร	โรงสี
ความชื้น	✓✓✓	✓✓✓
เปอร์เซ็นต์ตันข้าว	✓✓✓	✓✓
ระดับขั้นมาตรฐานกลุ่ม	✓	
ความสวยของข้าวเปลือก	✓✓✓	✓✓
ความบริสุทธิ์		✓✓✓

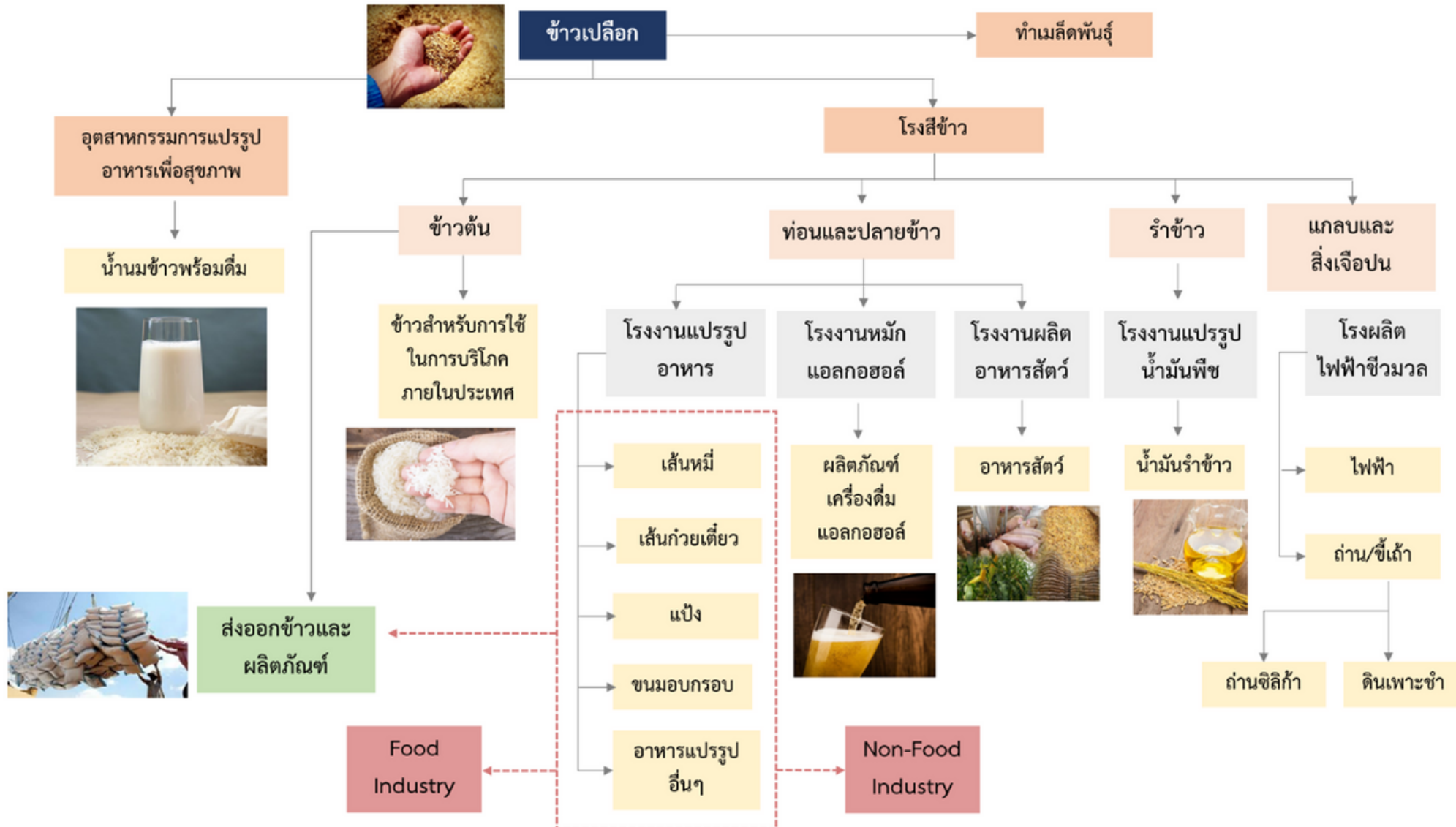
การไหลเวียนข้อมูลคุณลักษณะข้าวที่ผู้บริโภคต้องการ

คุณลักษณะข้าว	ผู้ประกอบการข้าวถุง	ผู้บริโภค
ความนุ่มหลังการหุง	✓✓✓	✓✓
ความสะอาด	✓✓✓	✓✓
รสชาติ	✓✓✓	✓✓
ความสม่ำเสมอคุณภาพข้าว	✓✓✓	✓✓
แหล่งปลูก	✓✓✓	✓

Credit Term (วัน)

ผู้ขาย	ผู้ซื้อ							
	เกษตรกร	โรงสีชุมชน	โรงสีสหกรณ์	โรงสีสกต.	ผู้ประกอบการข้าวบรรจุถุง	ร้านค้าท้องถิ่น	หยง	ร้านค้าสมัยใหม่ (เลมอนฟาร์ม)
เกษตรกร		0 - 15	0 - 7	0				
โรงสีชุมชน					30	0		
โรงสีสหกรณ์					15 - 30	0	0	
โรงสีสกต.								30
ผู้ประกอบการข้าวบรรจุถุง								30

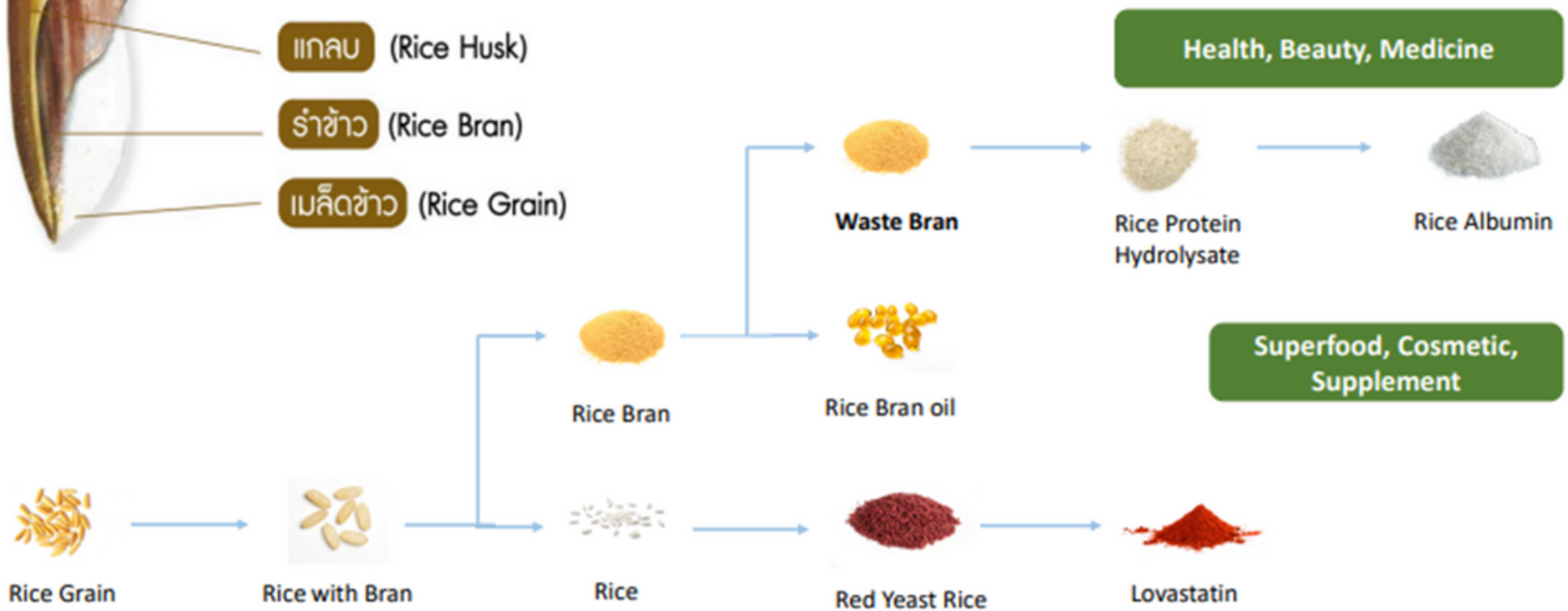
การเพิ่มมูลค่าของข้าว

RICE STRUCTURE

VALUE CREATION CONCEPT

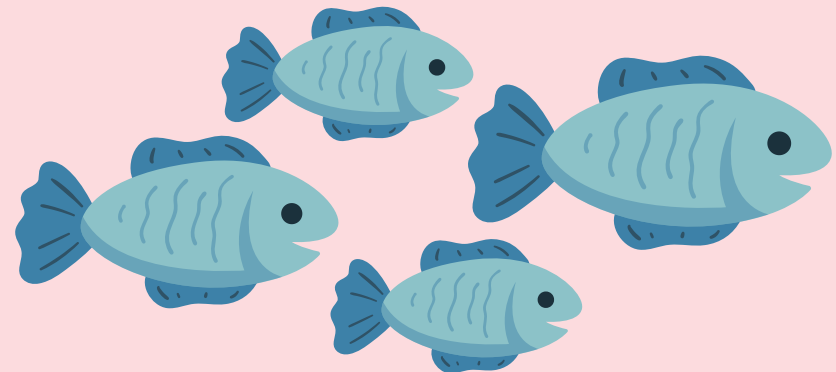
2

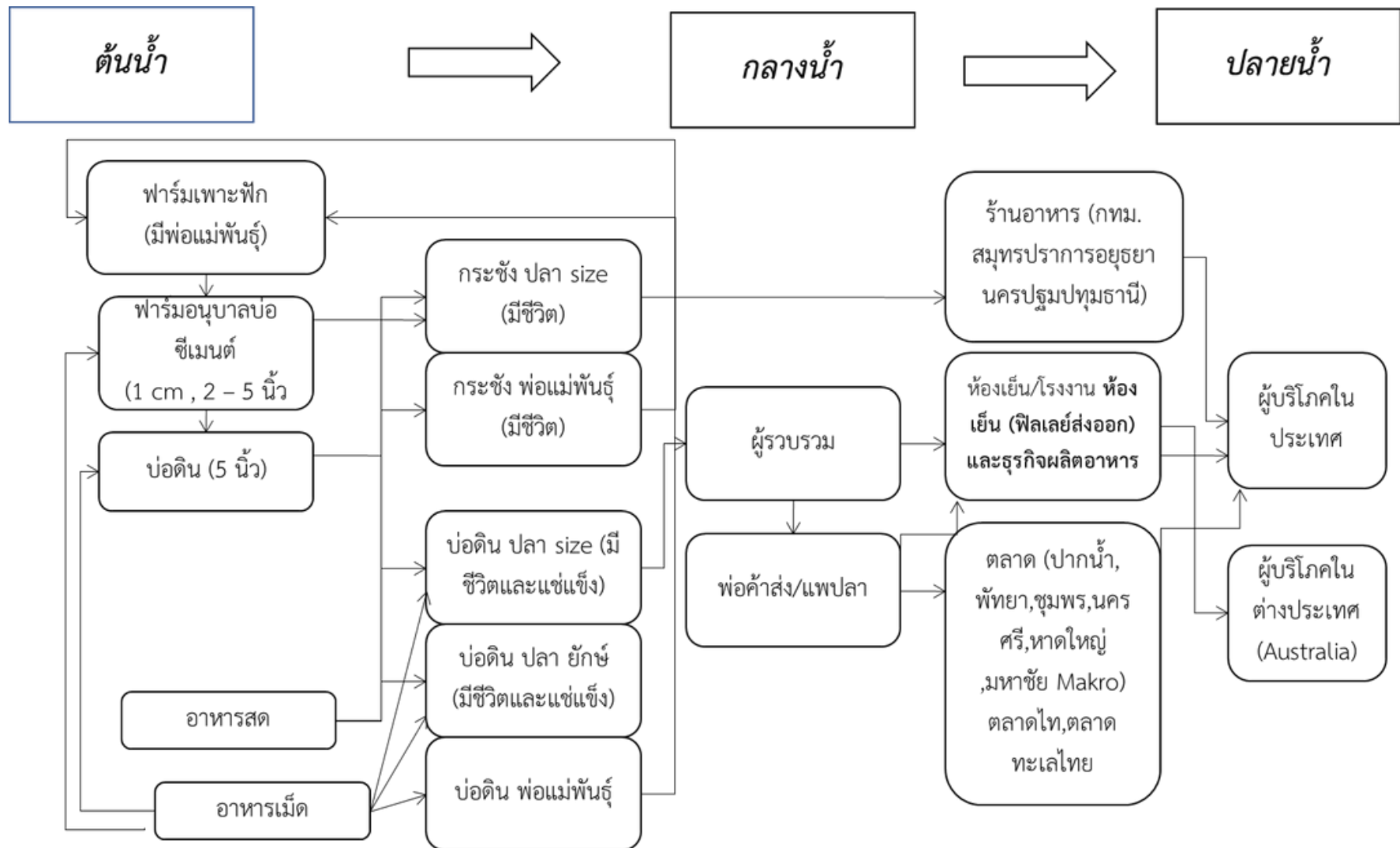
1

3

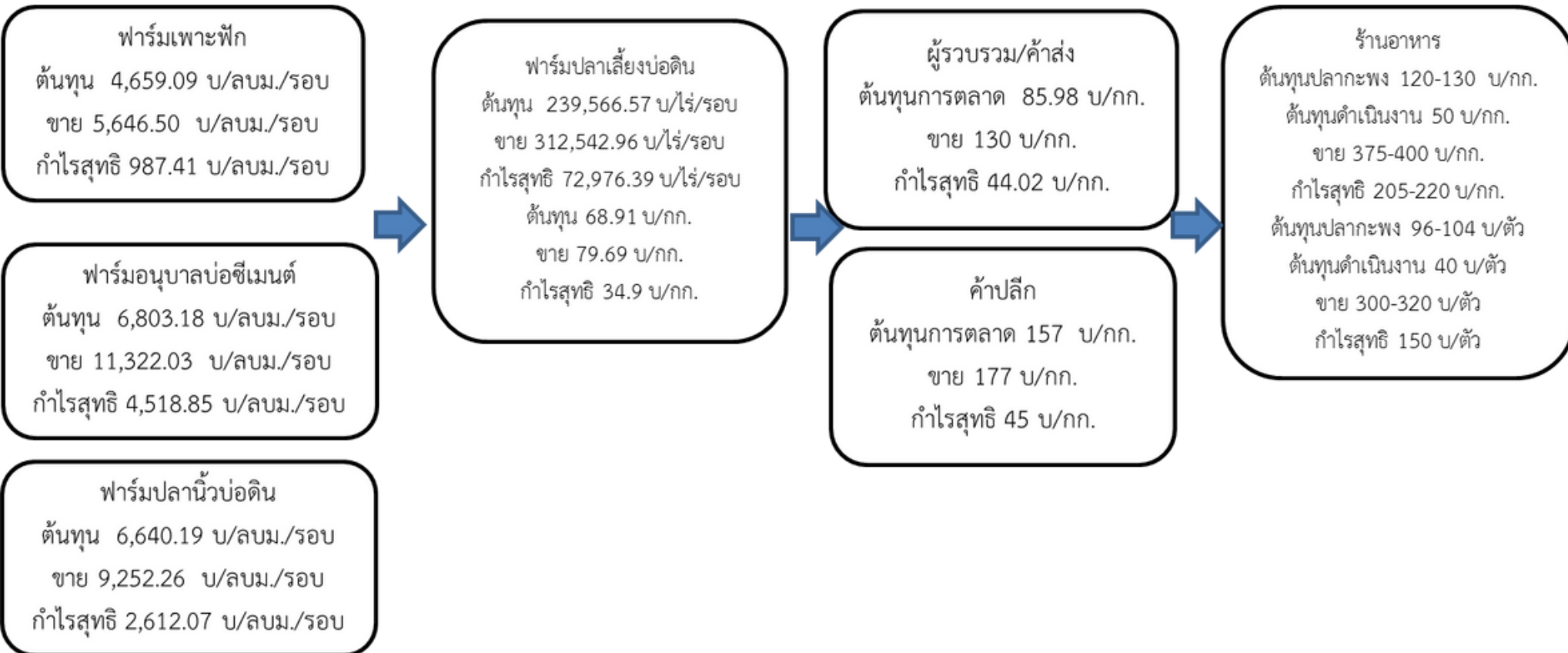
Sea bass supply chain

4

ตารางที่ 5.3 การคำนวณต้นทุนส่วนเพิ่ม กำไร และส่วนเหลือการตลาดของโซ่อุปทานปลากระพงขาว
ปลายทางค้าปลีก และร้านอาหาร

	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนส่วน เพิ่ม	%ต้นทุน ส่วนเพิ่ม	ราคา ขาย	กำไร	%กำไร	ส่วน เหลือ การตลาด (Margin) [1]	% Margin
		(Added Cost)						
ผู้เลี้ยงปลากระพงขาว	68.91	68.91	75.74%	79.69	10.78	12.11%	79.69	44%
ผู้รวบรวม/ค้าส่ง	85.98	17.07	18.76%	130	44.02	49.45%	50.31	28%
ผู้ค้าปลีก	135	5	5.50%	180	45	50.55%	0.98	1%
รวม (ค้าปลีก)		90.98	100		89.02	100	180	100

	ต้นทุน ทั้งหมด	ต้นทุนส่วน เพิ่ม	%ต้นทุน ส่วนเพิ่ม	ราคา ขาย	กำไร	%กำไร	ส่วนเหลือ การตลาด (Margin) [1]	% Margin
		(Added Cost)						
ผู้เลี้ยงปลากะพง ขาว	68.91	68.91	50.68%	79.69	10.78	3.99%	79.69	19.92%
ผู้รวบรวม/ค้าส่ง	85.98	17.07	12.55%	130	44.02	16.30%	50.31	12.58%
ร้านอาหาร	180	50	36.77%	400	220	81.48%	270	67.50%
รวม		135.98	100		270	100	400	100

ที่มา : กุลภา (2558)